

V Міжнародна науково-практична конференція

**ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ
В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Збірник тез доповідей

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Науковий університет імені Етвеша Лоранда (м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельцах (Польща)
Гуманітарно-педагогічний коледж Мукачівського державного
університету**

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**Збірник тез доповідей
за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 жовтня 2021 року**

**Україна, Мукачево
21-22 жовтня 2021 р.**

УДК 37:378.011.3-057.4:316.476(477:4)(043.2)

О – 72

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 8 від 25 листопада 2021 р.)

Рецензенти:

Сотська Галина Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з науково-експериментальної роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Козубовська Ірина Василівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, 21-22 жовтня 2021 р., Мукачево / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: Вид-во МДУ, 2021. – 348 с.

ISBN 978-617-7495-48-1

У збірнику представлено тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія: Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Молнар Т. І. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

© Мукачівський державний університет, 2021

ГУБАЛЬ М.В., ЛАВРЕНОВА М.В. ЗНАЙОМСТВО МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З БІОГРАФІЄЮ ПИСЬМЕННИКА НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.....	103
ДАНИЛЬЧЕНКО О.А. СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.....	105
ДАНЧ Я.П., КЕРЕСТЕЙ В.Є., ЧЕКАН О.І. ВПЛИВ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	106
ДЕМЕНЬ П. РЕГО Г.І. РОЗВИТОК ТАЛАНТІВ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ НА ПРИКЛАДІ РОЗВИВАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «МАЙСТЕРНЯ КАЗОК».....	108
ДОБОНІ А.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ГУМАНІСТИЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЧИННИК СОЦІАЛІЗАЦІЇ І ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	110
ДОБОНІ А.А., ХОМА О.М. ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯБУКВАРНОГО ПЕРІОДУ НАВЧАННЯ ГРАМОТИ.....	112
ДОБОШ О.М. ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСТВА З БАТЬКАМИ.....	113
ДОБРУНИК Я.В., ТЯГУР В.М. МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	116
ДОЛГОШ Н.М., ЛАЛАК Н.В. МОДЕЛЮВАННЯ СУЧАСНОГО УРОКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	118
ДОМБИ А., ДОМБИ М.-А., РЕГО Г.І. РОЛЬ НАСТАВНИЦТВА В ОСВІТНІЙ СИСТЕМІ УГОРЩИНИ.....	121
ДОРОГІЙ Р.Е., ТОВКАНЕЦЬ Г.В. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДИДАКТИКИ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	123
ДОЧИНЕЦЬ Г.Д., ВОВЧОК В.М., ЧЕКАН О.І. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЄВОГО СЛУХУ.....	125
ДУДА О.-М.О., ФЕНЧАК Л.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗЗСО.....	128
ДУДАР Х.І., ОЛІЙНИК Г.М. СУЧАСНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ВОЛОНТЕРІВ У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ.....	130
ЄСЕНОВСЬКА Ю.М., ХОМА О.М. МЕТОДИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5 КЛАСІ ЗЗСО.....	132
ЖУПАНИН Т.В., ЛІБА О.М. ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЗАКЛАСНІЙ РОБОТІ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ.....	134

Специфікою післябукварного періоду є інтеграція читання й письма. На цих уроках розвиваються й удосконалюються уміння писати слова, словосполучення, речення, списувати друкований текст, записувати сприйняті на слух слова, невеликі речення, читати й перевіряти написане. Важливо, щоб графічні уміння формувалися системно, ураховуючи вікові особливості дітей.

Отже, ми коротко охарактеризували особливості післябукварного періоду навчання грамоти.

Список використаних джерел

1. Абрамовська А. П. Методика навчання української мови за допомогою конструктора Lego / А. П. Абрамовська // Актуальні проблеми фахової підготовки сучасного педагога: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (9-10 листопада 2020, м.Херсон). – Херсон, 2020. – С.11-15.

2. Нова українська школа: poradnik dla vchitelja / za zag. red. N. M. Bibik. – Київ : Літера ЛТД, 2018. – 160 с.

ДОБОШ О.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ З ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСТВА З БАТЬКАМИ

Найважливішою умовою модернізації освіти у світлі соціально-економічних змін українського суспільства є підготовка і професійне вдосконалення педагогів. Специальність «Дошкільна освіта» посідає вагомим місце в професійній підготовці педагогічних працівників. Важливим напрямом цієї роботи є формування професійної компетентності фахівців з дошкільної освіти для організації партнерства з батьками.

Проблема підготовки майбутніх педагогів до роботи із сім'єю не є новою, про що свідчить аналіз психолого-педагогічних джерел. Так, окремі аспекти досліджуваної проблеми розкрито у працях видатних педагогів А. Макаренка, В. Сухомлинського, К. Ушинського та ін., науковців Т. Алексеєнко, О. Докукіної, В. Заслуженюк, Р. Капралової, Т. Кравченко, А. Марушкевич, О. Савченко, І. Трубавіної тощо. Питання підготовки та становлення майбутніх вихователів дітей дошкільного віку в умовах навчання у ЗВО висвітлено Л. Артемовою, Г. Беленькою, Н. Бесараб, Г. Борин, Н. Лисенко, М. Машовець, О. Кононко, Т. Танько, З. Плохій та ін. Однак, дане питання є важливою складовою професійної педагогічної освіти, тому необхідно вдосконалювати організацію цілеспрямованої підготовки студентів до цього виду роботи в сучасних умовах.

У стандарті вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти визначено спеціальні (фахові, предметні) компетентності, серед яких:

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості;

КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками [1].

Ці компетентності формуються як у процесі вивчення навчальних дисциплін, так і під час проходження здобувачами вищої освіти педагогічної практики.

Ефективність дошкільного виховання пов'язана з організацією освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства. Процес взаємодії сім'ї і фахівців закладу дошкільної освіти спрямовано на активне включення батьків в освітній процес та дозвілєву діяльність.

У Методичних рекомендаціях щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців (лист МОН України від 11.10.2017 № 1/9-546) визначено основні напрями організації взаємодії дошкільних закладів з батьками, а саме:

1. створення інформаційно-просвітницького простору для батьків та інших членів родини, які беруть участь у вихованні дитини;
2. підвищення фахової майстерності педагогів на основі ознайомлення з родинним досвідом виховання;
3. сприяння інтеграції родинного виховання в суспільне;
4. заохочення батьків брати активну участь в освітньому процесі;
5. узгодження понять, цінностей, педагогічної позиції, досягнення єдності виховних впливів на дитину в родині та закладі дошкільної освіти;
6. формування у педагогічних працівників та батьків позитивного ставлення до партнерської взаємодії, спонукання їх до дій і моделей поведінки, орієнтованих на взаєморозуміння та взаємоповагу [2].

У контексті упровадження концепції Нової української школи особливо актуальним є пошук та втілення сучасних ефективних форм і методів партнерської взаємодії з батьками. Тому готовність майбутніх фахівців дошкільної освіти до партнерської взаємодії з батьками вихованців має бути сформована у процесі здобуття спеціальності в закладі вищої освіти й розвиватися у практиці професійної діяльності. Сучасні форми партнерської взаємодії з батьками спрямовані на привернення уваги батьків до змісту роботи закладу дошкільної освіти. Батьки краще пізнають свою дитину маючи можливість спостерігати її поведінку, спілкування й діяльність у нових ситуаціях.

Важливою складовою системи роботи із залучення батьків до партнерської взаємодії є спільна діяльність зі створення сучасного освітнього середовища в закладі дошкільної освіти, здійснення індивідуального консультування батьків із питань особистісного розвитку їхньої дитини, участь батьків у продумуванні, підготовці і проведенні заходів, свят, гурткової роботи; ознайомлення батьків з особистими досягненнями їхніх дітей, проектування спільної діяльності педагогів і батьків з метою забезпечення прогресу виховання і розвитку дитини. Забезпечення персоніфікованої взаємодії з дітьми та їхніми батьками підвищує рівень сприйняття батьками педагогів закладу дошкільної освіти, довіри й поваги до них. Установлення індивідуальних

контактів педагогів закладу дошкільної освіти з батьками сприяє створенню та зміцненню сприятливої емоційної атмосфери в забезпеченні їхньої партнерської взаємодії [3].

Тому система підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти спрямована на формування вмінь організації таких форм роботи з батьками вихованців, як: круглих столів, семінарів-практикумів, тренінгів, проектів, фестивалів, свят, майстер-класів, тощо.

Доцільним є застосування викладачами в освітньому процесі активних методів навчання, що сприяє активізації пізнавальної діяльності студентів, формування у майбутніх фахівців дошкільної освіти професійних умінь та навичок, підвищенню мотивації й емоційності навчання:

лекція-діалог (спонукає їх до активної діяльності);

проблемна лекція (інформація пропонується через обговорення проблемних питань, що активізує особистий пошук здобувачів вищої освіти та дослідницьку діяльність і сприяє легкому засвоєнню інформації);

лекція-прес-конференція, зміст якої оформлюється за запитом (питаннями) аудиторії із залученням декількох викладачів або викладача ЗВО та досвідченого вихователя/психолога/директора ЗДО (активізує розумову діяльність студентів, адже вимагає грамотного формулювання запитання, концентрує увагу).

Під час закріплення матеріалу рекомендовано впроваджувати ігрові технології, що також є ефективним засобом активізації студентів.

Мотивують майбутніх фахівців дошкільної освіти до навчання *імітаційні, ділові та рольові ігри*, в яких до певної міри імітується професійно-педагогічна діяльність, моделюються відносини між вихователем/директором та батьками. Ігри збуджують допитливість до способів вирішення професійних проблем і посилюють інтерес до міжособистісної взаємодії, а це забезпечує успішне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями і навичками щодо організації та проведення роботи із сім'ями вихованців, сприяє опануванню ними досвіду взаємодії з батьками, подібної до тієї, яку вони будуть реалізовувати у професійному житті, спонукають до розвитку необхідних умінь і навичок. Ігри допомагають майбутнім працівникам дошкільної освіти перевірити себе, свої можливості, виробити індивідуальний стиль поведінки, дають можливість побачити наслідки прийнятих рішень, перевірити альтернативні рішення, а також знижують тривожність студентів, які вже почали працювати за фахом і співпрацюють із батьками вихованців [4, с.51].

Результативними для студентів будуть і участь у конкурсах та конференціях, розробка авторських проектів з питань роботи з батьками.

Важливою складовою підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до партнерської взаємодії з батьками є вивчення особливостей батьків, формування вмінь майбутнього педагога спілкуватися з різними типами батьків і доцільно обирати форми, методи і прийоми педагогічного впливу на сім'ю. Тому безпосереднє спілкування майбутніх фахівців дошкільної освіти із сім'ями дітей дошкільного віку під час педагогічної практики сприяє

можливості для формування у них умінь і навичок, необхідних для роботи із сім'ями вихованців

Отже, формування готовності магістрів з дошкільної освіти до партнерської взаємодії з батьками вихованців є складовою процесу формування професійної компетентності майбутніх фахівців дошкільної освіти. Майбутні фахівці дошкільної освіти повинні бути зацікавленими в наданні допомоги батькам в питаннях оволодіння ними змістом і організацією виховання дітей у сім'ї, знаннями та вміннями виховного впливу, установлювати позитивну комунікацію та взаємодію між закладом дошкільної освіти та батьками в інтересах дитини, займатися педагогічним просвітництвом батьків.

Список використаних джерел

1. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України від 29 квітня 2020 р. № 572 [Електронний ресурс]. – режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2020/05/2020-zatverd-standart-012-m.pdf>

2. Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців. Лист МОН України від 11.10.2017 № 1/9-546 [Електронний ресурс]. – режим доступу: https://www.pedrada.com.ua/files/articles/1545/MON_546_Vzajemodija_ZDO_batkamy.pdf

3. Стаднік Н.В., Волинець Ю.О. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до партнерської взаємодії з батьками вихованців. [Електронний ресурс]. – режим доступу: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5320

4. Грицкова Ю. В. Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до роботи із сім'єю дитини переддошкільного віку [Електронний ресурс]. – режим доступу:

<http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2673/1/Грицкова%20Ю.%20В.%20Підготовка%20майбутніх%20фахівців%20дошкільної%20освіти%20.pdf>

ДОБРУНИК Я.В.

Мукачівський державний університет, Україна

ТЯГУР В.М.

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II, Україна

МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

В Україні продовжується, пов'язане з прогресом суспільства, реформування навчального процесу спрямоване на оновлення її змісту, удосконалення технології навчання і виховання. Однією з ефективних педагогічних технологій є використання інтерактивного навчання і комп'ютерних технологій.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>